Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2026/3933

1.9.2026

PRIPOROČILO SVETA

z dne 10. julija 2026

o ekonomski, socialni, zaposlitveni, strukturni in proračunski politiki Avstrije

(C/2026/3933)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2024/1263 določa cilje okvira ekonomskega upravljanja, s katerim se želi spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerne javnofinančne primanjkljaje. Uredba določa, da Svet in Komisija izvajata večstranski nadzor v okviru evropskega semestra v skladu s cilji in zahtevami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski semester vključuje zlasti oblikovanje specifičnih priporočil za države in nadzor nad njihovim izvajanjem.

(2) Komisija je 25. novembra 2025 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2026, v katerem Avstrije ni opredelila kot ene od držav članic, za katero bi bilo treba izvesti poglobljeni pregled. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, priporočilo za priporočilo Sveta o človeškem kapitalu v Evropski uniji ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2026, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel Evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([2]) sprejel 21. aprila 2026, skupno poročilo o zaposlovanju in priporočilo o človeškem kapitalu pa 9. marca 2026.

(3) Komisija je 29. januarja 2025 objavila kompas za konkurenčnost, tj. strateški okvir, katerega cilj je v naslednjih petih letih povečati svetovno konkurenčnost Unije. V njem so opredeljeni trije nujni elementi preobrazbe za trajnostno gospodarsko rast: inovacije, razogljičenje in konkurenčnost ter varnost. Kompas za konkurenčnost je od objave podlaga za delo v okviru evropskega semestra, s čimer zagotavlja, da so ekonomske politike držav članic skladne s strateškimi cilji EU, ter ustvarja enoten pristop k ekonomskemu upravljanju, ki spodbuja trajnostno rast, inovacije in odpornost po vsej Uniji.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) UL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(4) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2026 nadalje razvija skupaj z zaključno fazo izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost ([3]). Načrti za okrevanje in odpornost so bili skupaj s financiranjem kohezijske politike bistveni za uresničevanje prednostnih nalog politike v okviru evropskega semestra, saj so morali učinkovito obravnavati vse ali pomemben del izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v nedavnih ciklih, programi, ki se financirajo iz evropske kohezijske politike, pa so morali upoštevati specifična priporočila za države. Zdaj ko se mehanizem za okrevanje in odpornost približuje koncu svoje življenjske dobe, je še vedno bistveno ohraniti in nadgraditi reforme in naložbe, ki so podprte in se izvajajo v okviru mehanizma, zlasti tiste, ki prispevajo k obravnavanju izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za države.

(5) Komisija je 3. junija 2026 objavila poročilo o državi za Avstrijo za leto 2026. V njem je ocenila napredek Avstrije pri izvajanju specifičnih priporočil za državo za leto 2025 ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Avstriji. Na podlagi te analize so bili v poročilu o državi opredeljeni najbolj pereči izzivi, s katerimi se srečuje Avstrija. V njem je bil tudi ocenjen napredek Avstrije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti ter ciljev trajnostnega razvoja ZN.

(6) Svet je 8. julija 2025 na podlagi ocene in priporočila Komisije sprejel priporočilo, v katerem je potrdil nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti Avstrije ([4]). Načrt zajema obdobje 2025–2029 in predstavlja fiskalno prilagoditev skozi sedem let. Svet je priporočil naslednje najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov: 2,6 % v letu 2025, 2,2 % v letu 2026, 2,2 % v letu 2027, 2,0 % v letu 2028 in 2,3 % v letu 2029, kar ustreza najvišjim kumulativnim stopnjam rasti, izračunanim glede na izhodiščno leto 2024, v višini 2,6 % v letu 2025, 4,8 % v letu 2026, 7,2 % v letu 2027, 9,4 % v letu 2028 in 11,9 % v letu 2029. Za obdobje 2025–2028 te najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov sovpadajo s korektivno potjo, kot jo je priporočil Svet 8. julija 2025 v skladu s členom 126(7) PDEU za odpravo čezmernega primanjkljaja ([5]). Na podlagi ocene Komisije o učinkovitih ukrepih z dne 3. junija 2026 ([6]) postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem za Avstrijo miruje.

(7) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo. Komisija je države članice pozvala, naj zahtevajo usklajeno aktivacijo nacionalne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, da bi podprle prizadevanja EU za hitro in znatno povečanje odhodkov za obrambo ([7]), Evropski svet pa je 6. marca 2025 ta predlog pozdravil. Na prošnjo Avstrije je Svet 17. februarja 2026 na priporočilo Komisije sprejel priporočilo, ki Avstriji dovoljuje, da odstopa od priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ([8]). Obdobje, v katerem se aktivira nacionalna odstopna klavzula (2025–2028), Avstriji omogoča ponovno prednostno razvrstitev javnofinančnih odhodkov ali povečanje državnih prihodkov, tako da trajno višji odhodki za obrambo srednjeročno ne bi ogrozili fiskalne vzdržnosti.

([3]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2025 o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Avstrije (UL C, C/2025/3958, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj).

([5]) Priporočilo Sveta za odpravo čezmernega primanjkljaja v Avstriji, sprejeto 8. julija 2025. Vsi dokumenti, povezani s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem v Avstriji, so na voljo na spletni strani: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/austria_en?prefLang=sl.

([6]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki – Evropski semester 2026 – pomladanski sveženj (COM(2026) 200 final).

([7]) Sporočilo Komisije – Upoštevanje večjih obrambnih izdatkov v okviru Pakta za stabilnost in rast (Bruselj, C(2025) 2000 final z dne 19. marca 2025).

([8]) Priporočilo Sveta z dne 17. februarja 2026 o dovoljenju Avstriji za odstopanje od najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov, kot jih je določil Svet v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne odstopne klavzule) (UL C, C/2026/1158, 4.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1158/oj).

(8) Avstrija je 29. aprila 2026 predložila svoje letno poročilo o napredku za leto 2026 ([9]), in sicer glede upoštevanja priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov, izvajanja sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, ter izvajanja reform in naložb za odzivanje na glavne izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo v okviru evropskega semestra. Letno poročilo o napredku odraža tudi polletno poročanje Avstrije o napredku pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241. Poročilo o ukrepih, sprejetih v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, je vključeno v letno poročilo o napredku.

(9) Realna rast BDP je leta 2025 znašala 0,6 %, inflacija po HICP pa 3,6 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi realni BDP v letu 2026 zrasel za 0,6 %, v letu 2027 pa za 0,9 %, inflacija po HICP pa naj bi znašala 3,0 % v letu 2026 in 2,5 % v letu 2027.

(10) Po podatkih Eurostata ([10]) se je primanjkljaj sektorja država v Avstriji zmanjšal s 4,6 % BDP v letu 2024 na 4,2 % BDP v letu 2025. Zmanjšanje primanjkljaja v letu 2025 je predvsem posledica izvajanja svežnja za konsolidacijo. Na podlagi ukrepov politike, znanih do presečnega datuma napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2026 v letih 2026 in 2027 predviden primanjkljaj v višini 4,1 % BDP.

(11) Glede na ocene Komisije je bila fiskalna naravnanost ([11]), ki vključuje nacionalno financirane odhodke in odhodke, ki jih financira EU, v letu 2025 restriktivna in je znašala 1,1 % BDP. V letih 2026 in 2027 naj bi bila restriktivna in naj bi znašala 0,4 % BDP v vsakem letu.

(12) Po podatkih Eurostata ([12]) se je dolg sektorja država v Avstriji povečal z 80,0 % BDP ob koncu leta 2024 na 81,5 % BDP ob koncu leta 2025. Povečanje deleža dolga v letu 2025 je predvsem posledica fiskalnega primanjkljaja, skromne rasti BDP in naložb v infrastrukturne projekte, financiranih s posojili, ki so jih izvedle nekatere izvenproračunske enote v sektorju centralne države. Na podlagi ukrepov politike, znanih do presečnega datuma napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2026 predvideno, da se bo delež javnega dolga v BDP povečal na 83,4 % do konca leta 2026 in nato še dodatno na 84,9 % do konca leta 2027.

(13) Po podatkih Eurostata ([13]) so skupni odhodki sektorja država za obrambo v Avstriji v letu 2025 znašali 0,7 % BDP, kar ustreza povečanju za 0,1 odstotne točke v primerjavi z referenčnim letom 2021. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi leta 2026 znašali 0,9 % BDP, kar ustreza povečanju za 0,3 odstotne točke BDP v primerjavi z letom 2021.

(14) Unija se še naprej sooča s tveganji motenj v oskrbi z energijo in povečane nestanovitnosti cen, ki jih še zaostrujejo geopolitične napetosti, ki vplivajo na svetovne trge nafte in plina. Izkušnje iz energetske krize v obdobju 2022–2023 so pokazale, da splošni ukrepi, ki niso ciljno usmerjeni, povzročajo velike fiskalne stroške ter so socialno in gospodarsko neučinkoviti. Od izbruha vojne na Bližnjem vzhodu februarja 2026 je Avstrija sprejela ukrep fiskalne politike za ublažitev vpliva visokih cen energije na gospodinjstva in podjetja ([14]), in sicer neciljno usmerjeno znižanje trošarin (ki vključujejo regulativne omejitve za marže) na bencin in dizelsko gorivo aprila in maja 2026. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi fiskalni stroški tega ukrepa v letu 2026 znašali manj kot 0,1 % BDP, tudi če bi se ukrep podaljšal do konca leta.

(15) Po izračunih Komisije so se očiščeni odhodki v Avstriji v letu 2025 povečali za 2,0 %. Rast očiščenih odhodkov v letu 2025 je nižja od priporočene najvišje stopnje rasti.

([9]) Letna poročila o napredku za leto 2026 so na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=sl.

([10]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.

([11]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

([12]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. maja 2026.

([13]) Eurostat, javnofinančni odhodki po klasifikaciji izdatkov države po funkcijah (COFOG).

([14]) To izkazuje stanje na presečni datum pomladanske napovedi Komisije 2026 (4. maj 2026).

(16) Po izračunih Komisije naj bi se očiščeni odhodki v Avstriji povečali za 2,1 % v letu 2026 ter kumulativno za 4,1 % v letih 2025 in 2026. Predvidena rast očiščenih odhodkov v letu 2026 je nižja od priporočene najvišje stopnje rasti. b upoštevanju let 2025 in 2026 skupaj je predvidena kumulativna stopnja rasti očiščenih odhodkov prav tako pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti.

(17) V priporočilu o potrditvi srednjeročnega načrta Avstrije je določen sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, skupaj s časovnim okvirom za njihovo izvajanje. Komisija ob upoštevanju informacij, ki jih je Avstrija predložila v svojem letnem poročilu o napredku, ugotavlja, da se zdi, da izvajanje ključnih korakov teh reform in naložb, ki bi jih bilo treba dokončati do 30. aprila 2026, na splošno poteka po načrtu. Komisija meni, da Avstrija na splošno zadovoljivo izpolnjuje svoje zaveze ([15]).

(18) Staranje prebivalstva pomeni velik izziv za fiskalno vzdržnost pokojninskega sistema. Javnofinančni odhodki za pokojnine so med najvišjimi v Uniji in so leta 2025 znašali 14,5 % BDP, kar kaže tudi na nizko dejansko upokojitveno starost. Kljub nedavnim in preteklim ukrepom, vključno s strožjimi pravili glede upravičenosti do sistemov predčasnega upokojevanja od leta 2026 ter izenačitvijo upokojitvene starosti moških in žensk do leta 2033, naj bi dejanska in zakonsko določena upokojitvena starost v primerjavi z drugimi državami članicami ostali nizki. Predvideva se, da bodo zvezni transferji v pokojninski sistem še naprej precejšnji. Nasprotno pa so sheme dodatnega pokojninskega zavarovanja še vedno slabo razvite, z majhno pokritostjo in omejenimi finančnimi sredstvi.

(19) Poleg staranja prebivalstva razdrobljenost in stroškovna neučinkovitost prispevata k visokim odhodkom za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo, kar obremenjuje javne finance. Poraba ostaja pretežno usmerjena v bolnišnično oskrbo, slabo upoštevanje ciljev glede odhodkov pa še naprej spodkopava proračunski nadzor. Cilj reform, vključno z ustanovitvijo sklada za reformo zdravstvenega varstva leta 2026, je okrepiti primarno zdravstveno varstvo in digitalizacijo, vendar njihov učinek omejuje nezadostna regulativna podpora, npr. šibko usklajevanje poti oskrbe pacientov. Digitalizacija sistema zdravstvenega varstva ostaja nepopolna, kar omejuje povečanje učinkovitosti. Kljub razmeroma visokim odhodkom za preprečevanje bolezni obstaja možnost za okrepitev prizadevanj pri obvladovanju vedenjskih dejavnikov tveganja in preprečevanju nenalezljivih bolezni. Na področju dolgotrajne oskrbe še vedno obstajajo pomanjkljivosti pri upravljanju, vključno z neobstojem zavezujočih ciljev glede odhodkov in omejeno povezanostjo z zdravstvenimi storitvami. Razmeroma velik delež bivalne oskrbe in regionalne razlike pri zagotavljanju oskrbe kažejo, da obstajajo možnosti za izboljšanje stroškovne učinkovitosti in zagotovitev enotnejše kakovosti oskrbe.

(20) Za avstrijski fiskalni okvir je značilen zapleten sistem medvladnih transferjev med zveznimi in regionalnimi organi, ki omejuje učinkovitost javnofinančnih odhodkov. Zvezne dežele se zaradi nizke stopnje davčne avtonomije močno zanašajo na skupne prihodke in ne na lastne vire, pri čemer je le majhen delež skupnih javnih prihodkov v letu 2025 izviral iz podnacionalnih virov. Od odhodkov zveznih dežel in občin je hkrati delno odvisno financiranje bistvenih storitev, kot so zdravstveno varstvo, otroško varstvo in javni prevoz. Avstrija je aprila 2026 revidirala avstrijski pakt za stabilnost za leto 2025 z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2024, da bi določila cilje glede dolga in primanjkljaja za zvezne, regionalne in lokalne uprave ter na regionalni ravni uvedla mesečne zahteve glede poročanja, vendar so bile konkretne spremembe pri dodeljevanju odhodkov in mehanizmih odgovornosti majhne. Pakt večinoma temelji na obstoječih ureditvah in ne spreminja bistveno zapletene razdelitve pristojnosti med različnimi ravnmi upravljanja. Poleg tega je sedanje medobčinsko sodelovanje neenakomerno. S povezovanjem občinskih podatkov v interoperabilno platformo za izmenjavo podatkov ter spodbujanjem večnamenskih partnerstev za opravljanje storitev (*Mehrzweckverbände*) na funkcionalni ravni bi se lahko povečali učinkovitost in kakovost storitev ter zagotovili prihranki pri stroških.

(21) Davčna mešanica je še naprej močno odvisna od dohodka od dela in potrošnje. Avstrija je imela leta 2025 peti največji delež davkov v BDP v EU, pri čemer se je precej povečal povprečni davčni primež stroškov dela ([16]). Od leta 2023 so dohodninski razredi usklajeni z inflacijo, kar preprečuje nadaljnje povečanje davčnega primeža s hladnim napredovanjem. Vendar več dolgotrajnih strukturnih izzivov v davčni mešanici ostaja nerešenih. Boljša uporaba davkov, ki so prijaznejši rasti in zaposlovanju, bi lahko prispevala k oblikovanju potrebnega proračunskega prostora in izboljšanju splošne davčne strukture.

([15]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki – Evropski semester 2026 – pomladanski sveženj (COM(2026) 200 final).

([16]) OECD (2026), Taxing Wages 2026 (Obdavčitev plač 2026).

(22) Sistematično, smiselno in pravočasno vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov je še vedno bistvenega pomena, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje instrumentov Unije za financiranje, pa tudi v okviru evropskega semestra.

(23) Programi kohezijske politike, ki zajemajo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Sklada za pravični prehod (SPP) in Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), se v Avstriji izvajajo hitreje od povprečja na ravni EU, tako glede izbora projektov kot glede plačil. Pomembno je ohraniti sedanji zagon, hkrati pa čim bolj povečati učinek naložb na terenu. Avstrija že sprejema ukrepe v okviru svojih programov kohezijske politike za povečanje konkurenčnosti in rasti. Kljub temu bi bilo morda treba na nekaterih področjih izvajanje dodatno okrepiti, tudi na področjih energetske učinkovitosti ter celostnega teritorialnega in urbanega razvoja. Bistveno je zagotoviti, da se nove naložbe, ki jih je Avstrija opredelila v svojem vmesnem pregledu skladov kohezijske politike, zlasti tiste, povezane s petimi prednostnimi nalogami, opredeljenimi v uredbi o vmesnem pregledu ([17]), hitro in učinkovito izvedejo.

(24) Avstrija se sooča z več izzivi, povezanimi z vzdržnostjo javnih financ, trgom dela in razvojem spretnosti, poslovno dinamiko in konkurenčnostjo, njeno stalno odvisnostjo od fosilnih goriv ter visokimi cenami energije.

(25) Kljub ukrepom za poenostavitev ustanavljanja podjetij in razširitev nabora instrumentov financiranja pomanjkanje tveganega financiranja še naprej ovira povečevanje obsega poslovanja inovativnih podjetij. Domači trgi tveganega kapitala in razširitvenega kapitala v primerjavi z vodilnimi državami članicami EU ostajajo slabo razviti, medtem ko se je financiranje zagonskih podjetij leta 2025 zmanjšalo za 56 % na najnižjo raven po letu 2019. Vrzeli pri financiranju s tveganim kapitalom bi bilo mogoče ublažiti z načrtovano ustanovitvijo sklada skladov za zagonska podjetja in podjetja v fazi širitve ter z odpravo preostalih ovir, zaradi katerih institucionalni vlagatelji, kot so pokojninski skladi in zavarovalnice, ne morejo vlagati v dolgoročne lastniške instrumente. Okrepitev stebra dodatnega pokojninskega zavarovanja bi lahko prav tako prispevala k poglobitvi avstrijskega trga lastniškega kapitala in mobilizaciji dodatnega kapitala za inovativna podjetja.

(26) Kljub visoki ravni naložb v raziskave in razvoj (med prvimi tremi državami članicami EU) je njihov prenos v tržljive proizvode in prelomne inovacije še vedno omejen. Evropski sistem inovacijskih kazalnikov za leto 2025 kaže na relativno zaostajanje Avstrije pri MSP, ki uvajajo inovacije proizvodov. Da bi to odpravila, je vlada v svoji industrijski strategiji za obdobje do leta 2035 napovedala ukrepe za izboljšanje zmogljivosti na področju raziskav in razvoja ter sprejela tretji pakt za raziskave, tehnologijo in inovacije za obdobje 2027–2029 s skupnimi finančnimi sredstvi v višini približno 5,5 milijarde EUR. Potrebno je temeljito izvajanje teh ukrepov, tudi z dodatno okrepitvijo usklajevanja pristojnosti med ministrstvi in spremljanjem, usmerjenim v učinke, da bi se zagotovilo, da bodo visoki odhodki Avstrije za raziskave in razvoj prinesli tržno uporabne inovacijske rezultate, primerljive s tistimi v vodilnih državah članicah.

(27) Zaostajanje podjetij pri uvajanju naprednih digitalnih tehnologij ostaja dodaten izziv za rast in produktivnost. Napredek pri digitalizaciji avstrijskega gospodarstva ostaja neenakomeren. MSP izkazujejo nekoliko nadpovprečno raven osnovne digitalne intenzivnosti glede na povprečje EU, uvajanje umetne inteligence med podjetji pa ima močan zagon. Vendar pa je uporaba drugih naprednih digitalnih tehnologij v podjetjih, zlasti računalništva v oblaku in podatkovne analitike, še vedno pod povprečjem EU. Za odpravo te vrzeli so še vedno potrebni ciljno usmerjeni ukrepi, vključno s finančnimi spodbudami, močnejšo podporo podjetjem pri uvajanju rešitev računalništva v oblaku in podatkovnih rešitev ter naložbami v digitalne spretnosti.

(28) Upravno in regulativno breme obremenjuje poslovno okolje v Avstriji, upočasnjuje postopke za izdajo dovoljenj in sili podjetja, da za upravne naloge namenjajo znatna sredstva. Z omogočitvijo popolnoma digitalnega postopka registracije podjetij je bil dosežen napredek, vendar so potrebni znatni nadaljnji ukrepi. Predlagana reforma trgovinskega zakonika lahko pospeši izdajo dovoljenj za opravljanje dejavnosti in zmanjša upravno breme, vendar je za njeno popolno izvajanje potrebno učinkovito sodelovanje na lokalni, deželni in zvezni ravni.

([17]) Uredba (EU) 2025/1914 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2025 o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda.

(29) Na avstrijske potrošnike negativno vpliva pomanjkanje konkurence v nekaterih sektorjih, ki prispeva k višjim cenam. Ozemeljske omejitve dobave negativno vplivajo na avstrijske potrošnike zaradi znatno višjih cen enakih živil in izdelkov za osebno nego. To še poslabšujejo ovire za vstop na trg. Regulativna omejenost za nekatere poklice in ponudnike storitev, na primer na področju gradbenega inženirstva, dodatno omejuje konkurenco in ustvarja ovire, tudi za čezmejno opravljanje storitev.

(30) Izzivi glede cenovne dostopnosti stanovanj so se med drugim pojavili zaradi naraščajočih stroškov gradnje in manjšanja ponudbe novih stanovanj, zaradi česar so novi udeleženci na stanovanjskem trgu v slabšem položaju. Pregled zapletenih tehničnih standardov, znanih kot „uveljavljena poslovna praksa“, z namenom zmanjšanja zahtev, ki niso nujno potrebne za varnost ali energetsko učinkovitost, bi lahko utrl pot pametni poenostavitvi, ki znižuje stroške.

(31) Avstrija je leta 2025 sprejela več ukrepov za obravnavanje visokih cen energije. Poleg kratkoročnih ukrepov, namenjenih znižanju cen energije za energijsko intenzivno industrijo in znižanju dajatve za električno energijo za leto 2026, je bil sprejet zakon o trgu električne energije. Ta novi zakon pomeni pomembno spremembo v regulativnem okviru avstrijskega trga električne energije ter bo pripomogel k povečanju prožnosti energetskega sistema in omogočil pogodbe o nakupu električne energije. Vendar je celovito in pravočasno izvajanje zakona o trgu električne energije bistveno za doseganje trajno in strukturno nižjih cen. Poleg tega odvisnost države od zemeljskega plina za proizvodnjo električne energije v kombinaciji z omejeno prožnostjo brez fosilnih goriv in delno omejenimi zmogljivostmi medsebojnih povezav še naprej zvišuje cene energije, ki so precej nad povprečjem EU. Čeprav je Avstrija še vedno odvisna od zemeljskega plina, je sprejela ukrepe za izboljšanje energetske varnosti z diverzifikacijo virov oskrbe s plinom.

(32) Avstrija še naprej napreduje pri prehodu na čisto energijo, vendar so fosilna goriva leta 2024 še vedno predstavljala več kot polovico njene mešanice virov energije. Da bi dosegla svoje cilje za leto 2030, bo morala pospešiti širitev zmogljivosti in infrastrukture za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, zlasti za vetrno energijo, pri kateri je bilo leta 2025 dodanih le 0,2 GW novih zmogljivosti. Energija iz obnovljivih virov je leta 2025 predstavljala 83,9 % proizvodnje električne energije, pri čemer je velik delež predstavljala hidroenergija. Glede na sezonsko spremenljivost hidroenergije in fotovoltaike je vetrna energija, ki je leta 2024 predstavljala 11,8 % proizvodnje energije iz obnovljivih virov, stroškovno učinkovito dopolnilo za zmanjšanje potrebe po uvozu električne energije, zlasti pozimi. Skrajšanje rokov za izdajo dovoljenj in določitev zadostnih območij za pospešeno uvajanje, zlasti za vetrno energijo, bosta bistvena za doseganje ciljev iz zakona o širitvi obnovljivih virov energije ter nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN). Pospešitev nadgradnje in razširitve elektroenergetskega omrežja, tudi čezmejno, ter povečanje zmogljivosti shranjevanja ostajata ključna za spodbujanje prehoda na čisto energijo. V ta namen je treba povečati naložbe in hitrost, tudi pri izdaji dovoljenj, da bi se lahko v sistem vključila dodatna proizvodnja energije iz obnovljivih virov.

(33) Sedanja hitrost razogljičenja ni zadostna, da bi Avstrija dosegla svoje podnebne cilje za leto 2030 in cilj podnebne nevtralnosti za leto 2040. Leta 2024 so se emisije toplogrednih plinov zmanjšale za 3 %, kar je precej počasneje kot leta 2023, predhodne ocene pa kažejo na povečanje emisij leta 2025. Industrijske emisije so se v zadnjem času zmanjšale, vendar je sektor še vedno energijsko in emisijsko intenziven. Ukrepe, ki podpirajo razogljičenje industrije in razvoj čiste industrijske infrastrukture, vključno z njenim fizičnim povečanjem in ustreznimi regulativnimi okviri, bi bilo treba dodatno razviti, s poudarkom na regijah z visoko intenzivnostjo emisij. Emisije iz prometa so se leta 2024 zmanjšale predvsem zaradi manjšega tovornega prometa, vendar napredek pri izvajanju politik ostaja omejen. Pomembna bosta postopna odprava subvencij za fosilna goriva in pospešitev elektrifikacije prometa, vključno s cestnim tovornim prometom. Nadaljnje zmanjševanje emisij bo odvisno tudi od izboljšanja energetske učinkovitosti v industriji, prometu in stavbah, tudi z regulativnimi reformami predpisov o najemu in lastnini, da bi se olajšala prenova stavb.

(34) Trg dela se sooča z izzivi pri zadovoljevanju povpraševanja po delovni sili zaradi staranja prebivalstva ter razmeroma visoke obdavčitve dela in prispevkov za socialno varnost, ki so med najvišjimi v EU. Zaposlenost se je še naprej postopno povečevala, predvsem zaradi zvišanja zakonsko določene upokojitvene starosti žensk. Povprečno običajno število opravljenih ur na teden je ostalo majhno in je znašalo 35,8 ure (v primerjavi s 37,3 ure na ravni EU). Stopnja aktivnosti in stopnja zaposlenosti žensk sta bili leta 2025 visoki, in sicer 75,1 % oziroma 74,2 %, kar je nad ustreznim povprečjem EU, vendar pod povprečjem za moške, ki znaša 82,7 % oziroma 81 %. Vendar ima Avstrija obenem tudi eno največjih razlik med spoloma pri zaposlitvi s krajšim delovnim časom v EU, ki je leta 2025 znašala 37,1 odstotne točke, pri čemer je bila skoraj polovica vseh žensk (49,6 %) zaposlena s krajšim delovnim časom. Velik davčni primež stroškov dela odvrača od prehoda z zaposlitve s krajšim delovnim časom na zaposlitev s polnim delovnim časom, kar prispeva k pomanjkanju delovne sile in omejuje gospodarski potencial. Kljub izboljšavam pri širitvi vzgoje in varstva predšolskih otrok sta pokritost in dostopnost še vedno neenakomerni med zveznimi deželami. Glavna vzroka sta so razdrobljenost sistema upravljanja in financiranja ter pomanjkanje osebja. Obvezen okvir kakovosti z jasnimi standardi kakovosti bi lahko pripomogel k odpravi neenakomerne kakovosti na lokalni ravni.

(35) Glede na ključno vlogo človeškega kapitala pri krepitvi konkurenčnosti in strateške avtonomije Unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice ukrepajo, da bi nujno rešile strukturne izzive, povezane s človeškim kapitalom, na področju spretnosti, izobraževanja in usposabljanja, ki ovirajo konkurenčnost. Specifična priporočila za državo za leto 2026, naslovljena na Avstrijo, lahko prispevajo k izvajanju priporočila Sveta o človeškem kapitalu v Uniji.

(36) Pomanjkanje delovne sile se je začelo zmanjševati, vendar je še vedno na razmeroma visoki ravni. Pomanjkanje spretnosti in regionalna neskladja še naprej ovirajo zaposlovanje usposobljenih delavcev za delovna mesta, ki zahtevajo srednjo raven kvalifikacij. Visoke stopnje prostih delovnih mest v nekaterih regijah so v nasprotju z razmeroma visoko brezposelnostjo v drugih. Med ovirami za regionalno mobilnost delovne sile so razlike v cenah najemnin, razpoložljivost socialnih stanovanj ter razlike v dostopnosti vzgoje in varstva predšolskih otrok za otroke, mlajše od treh let. Sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja se kljub dobri razvitosti sooča z vse večjimi izzivi. Leta 2025 približno 24 500 bodočih vajencev ni uspelo najti vajeniškega mesta, pri čemer so se mala in srednja podjetja (MSP) soočala z večjimi izzivi. Zaskrbljujoča je tudi kakovost usposabljanja, vključno z uporabo digitalnih orodij.

(37) Rezultati na področju zaposlovanja pri starejših, nizko kvalificiranih delavcih in osebah z migrantskim ozadjem so v primerjavi s povprečjem EU še vedno slabi. Med nedavnimi reformami za povečanje zaposlenosti so podpora za ponovno zaposlovanje starejših dolgotrajno brezposelnih oseb, strožji pogoji za predčasno upokojevanje, uvedba delne pokojnine in napoved davčnih spodbud za delo po dopolnitvi zakonsko določene upokojitvene starosti. Vendar politike vključevanja oseb z migrantskim ozadjem in nizko usposobljenih iskalcev zaposlitve na trg dela ostajajo nezadostne. Z okrepljenimi prizadevanji za izpopolnjevanje in preusposabljanje, skupaj z okrepljenim usklajevanjem prihodnje „strategije vseživljenjskega učenja“ do leta 2040 med zveznimi deželami in zvezno ravnjo, bi se lahko dodatno izboljšale temeljne spretnosti in povečalo vključevanje obeh skupin na trg dela.

(38) Socialne razmere v Avstriji so se leta 2025 poslabšale, saj se je povečal delež ljudi, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost. Nizki dohodki so rasli počasneje kot povprečni dohodki, učinek socialnih transferjev pri zmanjševanju revščine pa je postal manj učinkovit. Otroci so bili nesorazmerno prizadeti, saj jih je bilo četrtina izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti, kar pomeni povečanje za 3,5 odstotne točke glede na leto 2024 in preseganje povprečja EU. Stopnje tveganja revščine ali socialne izključenosti so se zvišale tudi med nizko kvalificiranimi osebami in osebami, rojenimi zunaj EU. Kljub nedavnim reformam je še vedno treba izboljšati dostopnost in ustreznost tečajev usposabljanja za osebe z migrantskim ozadjem in nizko kvalificirane osebe. Zaposljivost bi se izboljšala zlasti z zadostno ponudbo tečajev nemškega jezika. Poleg tega je veliko delavcev iz tretjih držav previsoko kvalificiranih (45,4 % leta 2025) v primerjavi z Avstrijci (23 %) in drugimi državljani EU (32,2 %), saj Avstrija trenutno nima standardiziranega nacionalnega sistema za priznavanje tujih kvalifikacij. S hitrejšim in enotnejšim priznavanjem kvalifikacij bi se lahko mobiliziral premalo izkoriščen potencial na trgu dela, spodbudilo vključevanje migrantov in prispevalo k zmanjšanju njihovega tveganja revščine.

(39) Avstrija se še naprej sooča z izzivi pri zviševanju ravni temeljnih spretnosti. Približno eden od štirih učencev nima temeljnih spretnosti, ta delež pa je znatno večji med učenci iz prikrajšanih okolij in z migrantskim ozadjem. Avstrija ni uspešna pri doseganju cilja evropskega izobraževalnega prostora, da bo stopnja poduspešnosti do leta 2030 nižja od 15 %, pri čemer obstajajo velike socialno-ekonomske in regionalne razlike. Zgodnje opuščanje šolanja narašča, zlasti med prikrajšanimi učenci, rojenimi v Avstriji, in učenci z migrantskim ozadjem. Rezultati izobraževanja med zveznimi deželami ostajajo neenakomerni, stalno pomanjkanje učiteljev in drugega osebja pa omejuje zmožnost izboljšanja učnih izidov. Z ohranjanjem mladih v splošnem izobraževanju s sistemi sistematičnega spremljanja, ciljno usmerjeno podporo, ki združuje osnovne spretnosti in učenje jezikov, reševanjem pomanjkanja učiteljev in osebja ter spodbujanjem vključujočega usposabljanja učiteljev in prilagodljivih poti za drugo priložnost bi se lahko izboljšali vključevanje, zaposljivost in socialna kohezija. Avstrijska vlada je za reševanje teh izzivov določila pomembne ukrepe, kot je program „Chancenbonus“.

(40) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice euroobmočja ukrepajo, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja za leto 2026. Za Avstrijo priporočilo 1 prispeva k izvajanju prvega, drugega, tretjega in petega priporočila za euroobmočje, priporočilo 2 prispeva k izvajanju četrtega priporočila za euroobmočje, priporočilo 3 prispeva k izvajanju sedmega, devetega in enajstega priporočila za euroobmočje, priporočilo 4 prispeva k izvajanju sedmega priporočila za euroobmočje, priporočilo 5 pa prispeva k izvajanju petega priporočila za euroobmočje –

PRIPOROČA, da Avstrija v letih 2026 in 2027 ukrepa tako, da:

1. še naprej upošteva najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov, ki jih je Svet priporočil 8. julija 2025, da bi se odpravilo stanje čezmernega primanjkljaja, hkrati pa izkoristi prožnost v skladu z nacionalno odstopno klavzulo, ki jo je aktiviral Svet; v skladu z odstavkom 53 sklepov Evropskega sveta z dne 19. marca 2026 okrepi skupne odhodke za obrambo in varnostne odhodke ter pripravljenost, hkrati pa zagotovi vzdržnost dolga in učinkovito porabo ter proračun postopno prilagodi tako, da se ohranijo strukturno višji odhodki za obrambo; zagotovi, da so ukrepi, sprejeti za ublažitev učinka zvišanja cen energije, začasni, namenjeni zaščiti ranljivih gospodinjstev ali upoštevanju potreb energetsko intenzivnih podjetij, da ohranijo spodbude za prihranke energije in da so njihovi fiskalni stroški v skladu z zavezami iz fiskalnega okvira EU; še naprej izvaja sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšano prilagoditveno obdobje, kot ga je Svet priporočil 8. julija 2025; sprejme odločne ukrepe za zaščito vzdržnosti javnih financ, tudi z izboljšanjem fiskalne vzdržnosti zdravstvenega sistema, sistema dolgotrajne oskrbe in pokojninskega sistema, med drugim z racionalizacijo bolnišnične infrastrukture, izboljšanjem stroškovne učinkovitosti zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe, okrepitvijo digitalizacije in preprečevanja bolezni za spodbujanje nadzora nad odhodki ter znatnim zvišanjem dejanske upokojitvene starosti; poenostavi in racionalizira fiskalna razmerja in odgovornosti na vseh ravneh upravljanja ter zagotovi jasno usklajenost odgovornosti za financiranje in odhodke; izboljša davčno mešanico na fiskalno nevtralen način, da se zmanjša velik davčni primež stroškov dela;

2. zagotovi kontinuiteto reform in naložb, ki se izvajajo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; ohrani zagon pri izvajanju programov kohezijske politike, pri čemer se po potrebi opre na prerazporeditev v strateške prednostne naloge in prožnosti, dogovorjene v okviru vmesnega pregleda okvira kohezijske politike;

3. spodbuja poslovno dinamiko ter ustanavljanje in rast mladih podjetij, med drugim z zagotavljanjem boljšega dostopa do tveganega kapitala in kapitala za rast, olajševanjem naložb institucionalnih vlagateljev v lastniški kapital ter krepitvijo shem dodatnega pokojninskega zavarovanja; izboljša prenos visokih ravni naložb v raziskave in razvoj v tržljive rešitve ter poveča uporabo naprednih digitalnih tehnologij v podjetjih; poenostavi regulativni okvir in zmanjša upravno breme, zlasti za MSP, tudi s pospešitvijo postopkov za izdajo dovoljenj; odpravi regulativne ovire v storitvenem sektorju in okrepi konkurenco, da se znižajo cene; obravnava visoke stroške gradnje;

4. izvaja zakon o električni energiji, izboljša prožnost energetskega sistema in spodbuja sklepanje pogodb o nakupu električne energije; izboljša energetsko učinkovitost, zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv ter pospeši uvajanje energije iz obnovljivih virov in potrebne infrastrukture, zlasti s poenostavitvijo postopkov za izdajo dovoljenj in vzpostavitvijo namenskih območij za pospešeno uvajanje; dodatno zmanjša emisije, zlasti v prometnem sektorju, ter pospeši razogljičenje industrije, zlasti v regijah z visoko intenzivnostjo emisij;

5. ustvari spodbude za povečanje skupnega števila opravljenih ur in udeležbe žensk na trgu dela s polnim delovnim časom, med drugim z izboljšanjem okvirnih pogojev in predvsem kakovosti in razpoložljivosti storitev otroškega varstva; odpravi pomanjkanje usposobljenih delavcev in obravnava regionalna neskladja, tudi z izboljšanjem rezultatov na trgu dela za starejše delavce in prikrajšane skupine, kot so osebe z migrantskim ozadjem, med drugim tudi s priznavanjem njihovih kvalifikacij; zviša raven temeljnih spretnosti že od zgodnjega otroštva.

V Bruslju, 10. julija 2026

Za Svet

predsednik

S. HARRIS